

DGG-001-024203

Seat No. _____

M. Phil. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Philosophy : ECT - 01

(Indian Dialectic)

Faculty Code : 001

Subject Code : 024203

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. ૧૪
(અ) ભારતીય દર્શનની વાદશાસ્ત્રીય ભૂમિકા સમજાવો.
(બ) પ્રત્યક્ષ અંગે ન્યાય બૌદ્ધ વાદ તપાસો
(ક) રામાયણ-મહાભારતમાં વાદશાસ્ત્રીય તત્ત્વો ચર્ચો.
- ૨ (અ) કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. ૧૦
(૧) સ્વયંપ્રકાશત્વનું સ્વરૂપ ચર્ચો.
(૨) નવ્યન્યાયમાં અનુમાનના પ્રકારો સમજાવો.
(બ) કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. ૧૦
(૧) 'તત્ત્વોપપ્લવસિંહ'માં જ્ઞાનની શક્યતા ચર્ચો.
(૨) જ્ઞાનની સંભાવનામાં દ્વિત્વક તર્કની શક્યતા સમજાવો.
- ૩ (અ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૧૦
(૧) પંચાવયવી અનુનામ સમજાવો.
(૨) અભાવના પ્રકારો જણાવો.
(૩) ન્યાય અનુસાર પ્રત્યક્ષની વ્યાખ્યા જણાવો
(૪) અધ્યાસ સમજાવો
(બ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૧૦
(૧) અર્થાપત્તિ પ્રમાણ સમજાવો.
(૨) અનુપલબ્ધિ પ્રમાણ સમજાવો.
(૩) વૈશેષિકના સાત પદાર્થો જણાવો.
(૪) પ્રકૃતિના ત્રણ ગુણો સમજાવો.
- ૪ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો. ૬
(૧) ચાર્વાક કેટલા પ્રમાણ સ્વીકારે છે ?
(૨) વ્યાપ્તિ કોણ સ્વીકારતું નથી.
(૩) ન્યાયભાષ્યના લેખક કોણ છે?
(૪) 'પૂર્વવત્' કોનો પ્રકાર છે ?

- (પ) સાંખ્યમાં વિષય પ્રાવ્યકારી શું છે ?
(દ) ન્યાય કેટલા પ્રમાણ સ્વીકારે છે ?
- ૫ નીચેમાંથી કોઈપણ દસ M.C.Q.ના ઉત્તર આપો. ૧૦
- (૧) ઉપમાન કોણ સ્વીકારે છે ?
(A) ન્યાય (B) બૌદ્ધ
(C) બંને (D) કોઈ નહીં
- (૨) પ્રભાકર કેટલા પ્રમાણ સ્વીકારે છે?
(A) બે (B) પાંચ
(C) ત્રણ (D) ચાર
- (૩) શંકરના બ્રહ્મને શું લાગે પડે છે ?
(A) નિગુણ (B) નિરાકાર
(C) બંને (D) કોઈ નહિ
- (૪) 'ન્યાય કુસુમાંજલિ'ના લેખક કોણ છે ?
(A) ગૌતમ (B) શંકર
(C) કાણાદ (D) ઉદ્દપન
- (૫) 'અભાવ'નું પ્રત્યક્ષ કોણ સ્વીકારે છે ?
(A) ન્યાય (B) કુમારિલ
(C) બંને (D) કોઈ નહિ
- (૬) ન્યાયવર્તિકના લેખક કોણ છે?
(A) ગૌતમ (B) કપિલ
(C) પતંજલિ (D) ઉદ્યોતકર
- (૭) નીચેમાંથી કોણ વિજ્ઞાનવાદી છે ?
(A) ધર્મકીર્તિ (B) વિજ્ઞાનભિક્ષુ
(C) બંને (D) કોઈ નહીં
- (૮) સ્વગત ભેદ કોણ સ્વીકારે છે ?
(A) રામાનુજ (B) શંકર
(C) વલ્લભ (D) બધા
- (૯) નીચેનામાંથી શું દ્રવ્ય છે?
(A) મન (B) આત્મા
(C) બંને (D) કોઈનહિં
- (૧૦) કયું દર્શન બહુત્વવાદી છે ?
(A) ન્યાય (B) સાંખ્ય
(C) યોગ (D) બધા
- (૧૧) યોગભાષ્યના લેખક કોણ છે ?
(A) હર્ષ (B) વ્યાસ
(C) શંકર (D) ભોજ
- (૧૨) ખંડન-ખંડખાદના લેખક કોણ છે?
(A) શંકર (B) હર્ષ
(C) વ્યાસ (D) નાગાર્જૂન

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures at right indicate the full marks of the question.

- 1 Answer any one question : 14
(a) Explain the dialectic background of Indian philosophy.
(b) Examine the Nyaya-Buddha debate about perception.
(c) Discuss the dialectic element in Ramayan-Mahabharata.
- 2 (a) Answer any one question : 10
(a) Discuss the nature of Svayamprakashtiva.
(b) Explain the types of Anumana in Navya-Nyaya.
(b) Answer any one question : 10
(a) Discuss the possibility of knowledge in 'Tattvopaplavasinh'.
(b) Explain the possibility of dialectic reason in the probability of knowledge.
- 3 (a) Answer any two questions : 10
(a) Explain Panchavayavi Anumana
(b) State the types of Abhava
(c) State the definition of perception according to Nyaya
(d) Explain Adhyata.
(b) Answer any two questions : 10
(a) Explain Arthapatti-Pramana
(b) Explain Anupalabdhi pramana
(c) State the seven categories of vaisheshika
(d) Explain the three attributes of Parkruti.
- 4 Answer the following questions in one sentence. 6
(1) How many pramans are accepted by charvaka ?
(2) Who does not accept pervasion ?
(3) Who is the author of Nyaya-bhasya ?
(4) Whose type of 'Purvavat' is ?
(5) What is 'Vishaya-Prapyakari' – in Samkhya ?
(6) How many pramanas are accepted in Nyaya ?
- 5 Answer any ten MCQs from the following : 10
(1) Who accepts 'Upamana' ?
(A) Nyaya (B) Bauddha
(C) Both (D) None
(2) How many pramanas are accepted by Prabhakara ?
(A) Two (B) Five
(C) Three (D) Four

- (3) What does apply to Shankar's Brahma ?
(A) Nirguna (B) Nirakara
(C) Both (D) None
- (4) Who is the author of Nyaya Kusumanjali ?
(A) Gautama (B) Shankar
(C) Kanada (D) Udayana
- (5) Who accepts the perception of Abnhava ?
(A) Nyaya (B) Kumarila
(C) Both (D) None
- (6) Who is the author of Nyaya vartika ?
(A) Goutam (B) Kapil
(C) Pataryoli (D) Udyotakora
- (7) Who from the following is an idealist ?
(A) Dharmakriti (B) Vijnanabhiksy
(C) Both (D) None
- (8) Who accepts internal differences ?
(A) Ramanuja (B) Sankara
(C) Vallabh (D) All
- (9) What from the following is a substance ?
(A) Mind (B) Atma
(C) Both (D) None
- (10) Which Darshana is pluralistic ?
(A) Nyaya (B) Seemkhya
(C) Yoga (D) All
- (11) Who is the author of Yoga-bhasya ?
(A) Harsha (B) Vyas
(C) Shankar (D) Bhoj
- (12) Who is the author of 'Khardan-khanda khadya ?
(A) Shankar (B) Harsha
(C) Vyas (D) Nagarjun.
-